

LEES
JE
DIT
WEL?

DOOR HELEEN EN JUDITH

(1)

HET EERSTE WAT IK VAN HELEEN TE ZIEN KRIJG IS EEN
HANDGESCHREVEN BRIEFJE OP HAAR DEUR:

"NIET STOREN!!!

BEHALVE ALS HET BELANGRIJK IS."

IK VRAAG ME AF OF WIJ BELANGRIJK ZIJN.

DE BEGELEIDSTER ZIET HET BRIEFJE, TWIJFELT, EN
KLOPT OP DE DEUR.

"HELEEN, ER IS BEZOEK VOOR JE."

ER KOMT GEEN REACTIE. DE BEGELEIDSTER GLIMLACHT
ZENUWACHTIG.

"DIT IS NIET MIJN VERDIEPING, DUS IK LOOP WEER NAAR
BENEDEN. JULLIE REDDEN HET WEL, TOCH?"

ZE LOOPT WEG. GIJS KIJKT ME AAN, WACHTEND OP EEN
REACTIE AAN DE ANDERE KANT VAN DE DEUR.

"HELEEN. IK BEN HET, GIJS. WE HADDEN EEN AFSPRAAK
VANDAAG."

GESTOMMEL, EEN FRONS VAN GIJS.

DE DEUR ZWAAIT OPEN. DE KAMER IS VOLLEDIG DONKER.
IN DE DEUROPENING STAAT EEN JONGE VROUW IN HAAR
OCHTENDJAS.

"IK BEN NIET GEWAARSCHUWD!"

ZE SMIJT DE DEUR WEER DICHT.

(2)

"ALS IK IN EEN BUS ZIT, HAAT IK HET ALS ANDERE MENSEN NAAST ME KOMEN ZITTEN. DAN SCHUIVEN ZE STEEDS EEN BEETJE MEER OP, TOT IK MET MIJN HOOFD TEGEN HET RAAM GEDRUKT ZIT. SNAPPEN MENSEN DAN NIET DAT ZE ANDERE MENSEN RUIMTE MOETEN GEVEN? IN MIJN IDEALE BUS HEEFT ELKE RIJ MAAR EEN STOEL, ZODAT ER NIEMAND NAAST JE ZIT. OF IK KOOP GEWOON TWEE KAARTJES, ZODAT IK TOCH ALLEEN KAN ZITTEN."

(3)

HELEEN WAS EEN VIDEO SPEL AAN HET SPELEN TOEN IK AANBELDE. 'SHIT, IK ZAT NET IN EEN SPANNEND MOMENT. IK WAS IETS AAN HET STELEN VAN EEN DIEF,' ZEI ZE TERWIJL ZE HAAR COMPUTER AFSLOOT.

"SPEEL JE VAAK VIDEO SPELLEN?"

"JA."

IK DACHT NA OVER DE MANIER WAAROP IK NIET: DIGITALE SPELLEN ZOU OMSCHRIJVEN.

"SPEEL JE OOK WELEENS ANDERE SPELLEN, ZOALS BORD SPELLEN?"

ZE BEGRIJPT METEEN WAT IK BEDOEL: "HET ENIGE SPEL ZONDER STEKKER DAT IK SPEEL IS UNO."

(4)

WE LOPEN DOOR HET PARK. ONDANKS DE HARDE WIND
ZIJN WE GAAN WANDELEN.

"KIJK, EEN TEKKELE," ZEG IK.

"JE BEDOELT EEN HOTDOG."

"LEKKER, VOOR OP DE BARBECUE."

HELEEN MOET HEEL HARD LACHEN. "MET KETCHUP!"

ik schrijf maar ik ga niet voor
mooi ik ga voor de ideeën op het
papier te krijgen maar dit is niet
papier maar je snapt het idee
hoop ik hoorde een vogel het gaat
tenminste goed met de vogels
ik vind vogels leuk zo schattig
en ze maken leuke geluiden en
zingen mooie liedjes ja ik wou
dat ik een vogel kon hebben
daarom schreef ik me hier in ze
zeiden dat mensen op andere
verdiepingen huisdieren hebben
ze zeiden dat het kon zo lang het
maar in een kooi zit meestal nu
zeggen dat het niet klopt en ze
vragen zich af waarom ik ze niet
vertrouw

(5)

NOG VOOR IK HELEEN ONTMOETTE WERD ME VERTELD DAT ZE AUTISTISCH IS. DE EERSTE KEREN DAT IK HAAR ZOU ZIEN ZOU ZE WAARSCHIJNLIJK NAUWELIJKS MET ME PRATEN. NIETS BLEEK MINDER WAAR. AL BIJ DE EERSTE ONTMOETING PRAATTE HELEEN DE OREN VAN MIJN HOOFD.

WE HADDEN AFGESPROKEN OM ELKAAR OP DONDERDAGEN TE ZIEN. OP DINSDAG IS ZE OOK VRIJ, MAAR DAN RUIMT ZE HAAR KAMER OP. VANWEGE EEN BEGRAFENIS MOEST IK ONZE TWEDE AFSpraak AFZEGGEN. IK VOELDE ME ER SCHULDIG OVER. OK WIST NIET HOE HELEEN DAARMEE OM ZOU GAAN, EN OF ZE HET ZOU BEGRIJPEN.

DE EERSTVOLGENDE KEER DAT WE ELKAAR ZAGEN BEGON IK NOG EVEN OVER HET FEIT DAT IK HAD AFGEZEGD. IK VERTELDE HAAR DAT DE BEGRAFENIS EEN UITZONDERING WAS, EN DAT IK NOG STEEDS OP DONDERDAGEN KON AFSPREKEN. IK PRAATTE VERDER OVER EEN ANDER ONDERWERP, MAAR HELEEN ONDERBRAK ME. "ER ZIT NU EIGENLIJK MAAR EEN VRAAG IN MIJN HOOFD. GAAT HET NU WEL GOED MET JE?"

(6)

AAN HAAR TELEFOONHOESJE IS TE ZIEN DAT HELEEN VAN POKEMON HOUDT. DE SLEUTELHANGER AAN HAAR JAS, DE PIKACHUKNUFFEL IN HAAR KAMER, DE SHARIZARDMUTS EN HET DRAADJE UIT HAAR JAS — EEN KENMERK VAN POKEMON GO-SPELERS — VERRADEN DAT ZE EEN GROOT FAN IS. IK STEL VOOR OM SAMEN NAAR EEN ARCADEHAL TE GAAN.

(HET SMS-GESPREK VOORAFGAAND AAN DEZE ONTMOETING GAAT ALS VOLGT:

"HOI HELEEN, IS ER IETS DAT JE KOMENDE DONDERDAG ZOU WILLEN DOEN?"

"GEEN IDEE ZEG EEN SUGGESTIE EN IK ZEG WEL JA OF NEE"

"ER IS EEN ARCADEHAL IN DE BUURT, LIJKT JE DAT LEUK?"

"GOED IDEE")

OM SPELLEN TE KUNNEN SPELEN HEBBEN WE SPECIALE MUNTJES NODIG, DIE WE OMBEURTEN BIJ DE KASSA KOPEN. IK LAAT HELEEN KIEZEN WAT ZE WIL SPELEN. ALS ONZE MUNTJES OP ZIJN EN HELEEN NET NAAR BENEDEN WIL LOPEN OM NIEUWE TE KOPEN, ZIE IK EEN PLASTIC BEKERTJE MET EEN STUK OF TIEN

MUNTJES STAAN. HET STAAT OP EEN SCHIETSPEL,
WAARBIJ TWEE PERSONEN MET PLASTIC GEWEREN OP
EEN SCHERM MOETEN SCHIETEN. DE MUNTJES ZIJN
DUIDELIJK VERGETEN. HELEEN TWIJFELT. WE KIJKEN
OM ONS HEEN. EEN HANDJEVOL MENSEN IS AAN HET
SPELEN. NIEMAND LIJKT MUNTJES TE MISSEN. ALS
HET AAN MIJ HAD GELEGEN HAD IK DE MUNTJES
GEBRUIKT. HELEEN ZEGT NIETS, MAAR IK ZIE DAT ZE
BESLUIT HET BEKERTJE TE LATEN STAAN. ZE LOOPT
NAAR BENEDEN OM NIEUWE MUNTJES TE KOPEN.

(7)

IN DE ARCADEHAL HAD HELEEN EEN AANTAL KEER OM ZICH HEEN GEKEKEN OM TE ZIEN WELK SPEL ZE WILDE SPELEN. ZE WAS RESOLUUT GEWEEST IN HAAR KEUZE. OP DE WEG TERUG NAAR HUIS ZEGT ZE: "ER WAS EIGENLIJK NOG EEN SPEL DAT IK HAD WILLEN SPELEN, MAAR IK WAS TE LAF."

IK PROBEER ME TE BEDENKEN WELK SPEL HET KAN ZIJN GEWEEST.

"WELK SPEL DAN?"

"HET DANSSPEL, MAAR DAN KAN IEDEREEN HET ZIEN ALS IK SLECHT BEN."

"OH, MAAR DAN GAAN WE TOCH NOG EEN KEER TERUG OM HET TE SPELEN? DAN DOEN WE NET ALSOF ER NIEMAND NAAR ONS KIJKT."

"OKE," ZEGT ZE, TEVREDEN MET HET BESLUIT.

(8)

OP WEG NAAR HELEENS HUIS PASSEREN WE EEN
ADVERTENTIE: "LIFE IS TOO SHORT TO WEAR BORING
SHOES." WE WERPEN ALLEBEI EEN BLIK NAAR BENEDEN
EN INSPECTEREN ONZE SCHOENEN (ALSOF WE WAREN
VERGETEN WELKE SCHOENEN WE DROEGEN).

"MISSCHIEF ZIT ER WEL WAT IN," ZEG IK.

"NOU, TOT NU TOE HEB IK JE ALLEEN SAAIE
SCHOENEN ZIEN DRAGEN."

(9)

HELEEN WIL GRAAG DE HELDENFILM SHAZAM! ZIEN. ZIJ
HEEFT EEN PATHEPAS, IK EEN CINEVILLEPAS.

"DE FILMS DIE IK LEUK VIND DRAAIEN ALLEEN IN
PATHE BIJLMER ARENA."

EN DUS SPREKEN WE DAAR AF. IK ONTMOET HAAR
BIJ DE INGANG. ZE HELPT ME MET HET KOPEN
VAN EEN KAARTJE. OP HET SCHERM VERSCHIJNT DE
PLATTEGROND VAN DE ZAAL. HELEEN ZIT OP STOEL 14.
"IK ZOU STOEL 15 NEMEN. IK WEET NIET OF JE
BIJGELOVIG BENT, MAAR ANDERS MOET JE STOEL 13
KIEZEN."

IK VOLG HAAR ADVIES. HET KAARTJE WORDT GEPRINT
EN WE LOPEN NAAR DE ZALEN BOVEN. IK KIJK OP HET
KAARTJE VOOR HET ZAALNUMMER: 13. HELEEN GEEFT
GEEN KRIMP.

(10)

OP MAANDAG, WOENSDAG EN VRIJDAG GAAT HELEEN
NAAR DE DAGBESTEDING. IK WEET NIET GOED WAT IK
ME DAARBIJ MOET VOORSTELLEN. ZE HEEFT WELEENS
LATEN VALLEN DAT ZE HET NIET LEUK VINDT. IK
STEL ER EEN AANTAL VRAGEN OVER DE MANIER
WAAROP ZE VERTELT KLINT NIET NEGATIEF.

"IK KAN ME HERINNEREN DAT JE EEN TIJDJE GELEDEN
VERTELDE DAT JE HET NIET LEUK VINDT."

"JA, HET IS TOCH GENANT OM DAT LEUK TE VINDEN?"

ik ramde weer op een idee van
oh mensen met autisme hebben
daar moeite mee maar dan
doen 'normale' mensen het niet
waarom lijkt het soms meer
dat ik 'normaal' ben en de rest
'gestoord' is? Na veel na denken
besepte ik dat normaal een
paradox want als iemand heel
normaal is is de op een manier de
abnormaal

(11)

HELEEN ZIT ACHTER HAAR LAPTOP WANNEER IK AANBEL. EEN YOUTUBEFILMPJE IS GEPAUZEERD.

"WAT BEN JE AAN HET KIJKEN?"

"EEN FILMPJE OVER WELK DESSERT BIJ WELK STERRENBEELD PAST."

"OKE, DAT KLINKT EEN BEETJE GEK. IK BEN BOOGSCHUTTER, WELK DESSERT BEN IK DAN?" ZE KLIKT EEN FILMPJE AAN. OP HET SCHERM VERSCHIJNEN EIGENSCHAPPEN, DIE BIJ MIJN STERRENBEELD SCHIJNEN TE HOREN: AMBITIOUS, ADVENTUROUS, TRAVELLER. HET DESSERT IS GEFRITUURD FRUIT IN EEN BESLAG.

HELEEN KIJKT VERONTWAARDIGD. "ALS ER IETS NIET AMBITIEUS IS, IS HET FRITUREN. FRITUREN IS PRECIES HET TEGENOVERGESTELDE VAN AMBITIE!"

(12)

SMS'JE VAN HELEEN:

"DUS DE 27E DEN HAAG EN HEB JE EEN
KORTINGSKAART WANT DEN HAAG KOST EEN TIET MET
GELD ANDERS DOOR HET VERVOER"

(13)

GEIRRITEERD VERTELT HELEEN ME OVER HET TRAGE
WIFI-NETWERK IN HAAR WOONGROEP. ZE HEEFT HET
AL VAAK AANGEKAART BIJ DE BEGELEIDERS, MAAR DIE
LIJKEN ER WEINIG AAN TE DOEN. "IK HEB AL ZOVEEL
METAFOREN GEBRUIKT OM UIT TE LEGGEN WAAROM
DE WIFI TRAAG IS: ER KUNNEN TOCH OOK NIET VIER
GROTE TRUCKS TEGELIJKERTIJD DOOR EEN SMAL
STEEGJE?"

(14)

WE STAAN OP DE TREIN TE WACHTEN. AAN DE RAND VAN HET PERRON ZOEKT EEN KAUW NAAR RESTJES ETEN. WE KIJKEN TOE HOE DE VOGEL ETEN VAN DE GROND PIKT.

"DIT VIND IK ECHT GEEN LEUKE VOGELS," ZEG IK. HELEEN KIJKT ME VERONTWAARDIGD AAN. "NOU! ZE ZIJN GEWOON ONBEGREPEN DOOR MENSEN."

de duif is weer weg maar ik denk
dat hij wel terug komt hoop ik
tenminste ja de duif komt af
en toe even terug ik heb wat
vooruitgang in het spel animal
crossing new horizons vrienden
met de dieren maken is leuk

(15)

WANNEER IK MET HELEEN OVER STRAAT LOOP, MERK IK PAS HOE VAAK IK ONBEWUST ROUTES AFSNIJD. ZODRA IK EEN STAP OP EEN FIETSPAD ZET BUITEN HET ZEBRAPAD KRIJG IK METEEN EEN REACTIE: "AHUM!" TERUG DE STOEP OP EN OVERSTEKEN BIJ HET ZEBRAPAD.

(16)

HELEEN EN IK HEBBEN AFGESPROKEN MET DE COORDINATOR OP TERUG TE BLIKKEN OP HET JAAR. ER WORDEN VRAGEN GESTELD OVER WELKE ACTIVITEITEN WE HEBBEN ONDERNOMEN, DE LEUKSTE HERINNERINGEN EN SUGGESTIES VOOR VOLGEND JAAR.

AAN HET EINDE VAN HET GESPREK VRAAGT DE COORDINATOR: "HELEEN, HEB JIJ EIGENLIJK NOG EEN VRAAG AAN MIJ?"

HELEEN GRINNIKT. IK ZIE IN HAAR OGEN DAT ZE EEN GRAP WIL MAKEN. ZE TWIJFELT EVEN, EN VRAAGT DAN TOCH: "WAT IS DE ZIN VAN HET LEVEN? EN HET GEWICHT VAN EEN ZWART GAT?"

